

Vergaderjaar 2005–2006

30 308

Regels inzake inburgering in de Nederlandse samenleving (Wet inburgering)

Nr. 102

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR VREEMDELINGENZAKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2006

Bij de mondelinge behandeling over het wetsvoorstel inburgering (30 308) in Uw Kamer op dinsdag 27 juni jl. heb ik een aantal toezeggingen gedaan. De toezeggingen met betrekking tot het wetsvoorstel doe ik in het onderstaande gestand. Tevens ga ik in deze brief nog in op amendement 87 en het schrappen van de arbeidsplicht en motie nr. 90 inzake lening en vergoedingfaciliteit ook benutten voor het volgen van MBO1- of MBO2-opleidingen. Tot slot geef ik mijn reactie op de amendementen 96 tot en met 99.

Toezicht IB-Groep

Het lid *Visser* vroeg mij of ik wel voldoende instrumenten heb om in te grijpen bij de IB-Groep, als deze bij de uitvoering van haar taken niet volgens de afspraken presteert. Daarop heb ik tijdens het debat geantwoord dat ik meen voldoende instrumenten te hebben, maar dat ik dat zou controleren, en de Kamer daarover zou informeren.

In mijn brief van 19 juni jl., en in aanvulling daarop in mijn brief van 27 juni èn tijdens het debat op dezelfde dag, heb ik vermeld welke bevoegdheden de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie ten aanzien van de IB-Groep zal krijgen. Juist omdat de IB-Groep ook nu reeds taken uitvoert in het kader van de studiefinanciering en examinering, is voor wat de bevoegdheden van de Minister betreft, aangesloten bij de bevoegdheden van de Minister van OCW in de Wet verzelfstandiging Informatiseringsbank. Ook in dat kader neemt de IB-Groep immers examens af, beheert informatiesystemen, keert studiefinanciering uit, en int schulden. Dat zijn taken die niet wezenlijk verschillen van de taken die in het kader van de inburgering aan de IB-Groep worden opgedragen. Het gaat dus mijns inziens niet om een heel specifieke, andersoortige taak, die andere correctiemechanismen zou vereisen.

Als er structurele problemen zouden ontstaan bij de uitvoering van de examens, dan kan ik de IB-Groep een aanwijzing geven, of bij taakverwaarlozing zelf één of meer voorzieningen treffen.

Ik zeg daar wel bij dat het in zo'n geval zal gaan om een uitzonderlijke situatie. In het debat heb ik immers aangegeven dat het toezicht op de exameninstellingen, waaronder de IB-Groep, onafhankelijk zal worden geregeld. Ik verwijs daarvoor naar de vijfde nota van wijziging. De mogelijkheden daarvoor worden thans met het KwaliteitsCentrum Examinering (KCE) verkend.

De toezichthoudende instantie zal over de nodige bevoegdheden moeten beschikken om haar taken te kunnen uitvoeren. Die bevoegdheden worden beschreven in het op dit onderdeel, naar aanleiding van de uitkomsten van het debat, aan te passen ontwerp-Besluit inburgering. Als zich een situatie voordoet, zoals door het lid Visser beschreven, dan zal dat natuurlijk aanleiding zijn voor de toezichthouder om met de IB-Groep in gesprek te gaan om de situatie te verbeteren. In het onwaarschijnlijke geval dat de IB-Groep de problematiek niet wil of kan oplossen, dan heb ik als stok achter de deur de hiervoor vermelde bevoegdheden.

Verschillende termijnen inburgering en toelating

Ik heb aangegeven nog terug te komen op de vraag van het lid Azough over de verschillende termijnen voor inburgering en toelating van asielmigranten.

Dit verschil in termijnen komt voort uit het feit dat de verlening van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd met terugwerkende kracht wordt verstrekt tot en met het moment van aanvraag, terwijl de termijn van de inburgeringsplicht ingaat op het moment dat de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd is verkregen.

Hoe groot dat verschil is, wordt bepaald door de tijd die de beslissing op de aanvraag daadwerkelijk in beslag neemt. In de toelichting bij artikel 8.1 van het ontwerp-Besluit inburgering ben ik hierop ingegaan.

Van belang is hierbij om op te merken dat de termijnen bij inburgering maximale termijnen betreffen. Uiteraard kan men eerder een inburgeringsexamen behalen. Voorts is het aanvragen van een zelfstandige verblijfsvergunning voor voortgezet verblijf uiteraard geen verplichting, maar een keuze van de betrokkene. Het gaat om de wens van de betrokkene om een sterkere verblijfsvergunning te verkrijgen. Aan die sterkere verblijfsvergunning wordt het vereiste verbonden dat het inburgeringsexamen is behaald. Zolang het inburgeringsexamen niet is behaald kan de betrokkene in Nederland verblijven op grond van een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd.

Wellicht ten overvloede geef ik hierbij nog aan dat het vereiste van het behalen van het inburgeringsexamen als voorwaarde voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd als gevolg van het overgangsrecht (artikel 9.3 van het ontwerp-Besluit inburgering) pas op 21 september 2008 in werking treedt.

Amendement 87 en het schrappen van de arbeidsplicht

Naar aanleiding van amendement 87 van het lid Lambrechts heb ik toegezegd te bezien of het schrappen van de arbeidsplicht goed geregeld is. Door de wijzigingen van artikel 17 die in de derde en vierde nota van wijziging zijn voorgesteld, is geregeld dat de gemeente een gecombineerde voorziening mag aanbieden aan uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtigen zonder arbeidsplicht. Dat heeft tot gevolg dat de gemeente ook een gecombineerd aanbod kan doen aan bijvoorbeeld bijstands-

gerechtigde vrouwen met jonge kinderen die tijdelijk ontheven zijn van de arbeidsplicht. Ook hier geldt dat er wel sprake moet zijn van een voorziening gericht op arbeidsinschakeling, daaronder kan ook sociale activering worden begrepen.

Het amendement van het lid Lambrechts strekt ertoe dat ook inburgeringsvoorzieningen aangeboden kunnen worden aan uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtigen die *geen* reïntegratievoorziening hebben. Dit is niet louter een technische aanpassing. Het uitgangspunt dat een aanbod aan een uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtige, zoals bedoeld in artikel 17, eerste lid, onder a, altijd een gecombineerde voorziening moet zijn, wordt in dit amendement immers losgelaten.

Dit vind ik onwenselijk, enerzijds omdat beoogde efficiëntievoordelen verloren gaan, en anderzijds omdat er strijdigheid met andere wetgeving dreigt te ontstaan.

De combinatie reïntegratie en inburgering heeft belangrijke voordelen. Beide kunnen elkaar versterken wat tot een snellere, en ook duurzame, reïntegratie en inburgering kan leiden. Taalonderwijs kan onderdeel zijn van zowel de reïntegratie- als inburgeringsvoorziening. Door deze samen te voegen in één gecombineerde voorziening kan volstaan worden met de inkoop van één taalcursus, wat ook tot een kostenbesparing kan leiden. Gebleken is dat taalverwerving gemakkelijker is als dat binnen een duidelijke context plaatsvindt. Voor uitkeringsgerechtigde inburgeringsplichtigen is dat binnen de reïntegratieactiviteiten die gericht zijn op werk, daaronder kan ook sociale activering worden begrepen.

Indien de inburgering niet langer met reïntegratie hoeft te worden gecombineerd, zullen financiële voordelen niet worden behaald. Dit zal leiden tot duurdere trajecten voor deze specifieke groep uitkeringsgerechtigden. Bij een gelijkblijvend budget voor inburgeringsvoorzieningen heeft dit tot gevolg dat het aantal voorzieningen dat op jaarbasis kan worden ingezet, afneemt.

Tijdens het plenair debat op 27 juni jl. heb ik bovendien gewezen op de spanning die ontstaat tussen de voorgestelde Wet inburgering en de Wet kinderopvang, indien het amendement aanvaard zou worden.

Met het loslaten van de gecombineerde voorziening, zoals nu in het amendement wordt voorgesteld, wordt via de Wet inburgering de reikwijdte van de wet kinderopvang zodanig opgerekt dat de pijler arbeid en zorg verdwijnt. Dit heeft onvoorziene gevolgen, zowel financieel als uitvoeringstechnisch, maar ook qua fraudegevoeligheid. Dit alles overziende, ontraad ik het amendement.

Overigens lijkt het artikel van het amendement door de toevoeging «die tevens verplicht is arbeid te verkrijgen en te aanvaarden» niet in overeenstemming met de toelichting. Het gaat erom dat *als* de betrokkene een reïntegratievoorziening ontvangt, deze gecombineerd *moet* worden met de inburgeringsvoorziening. Daarvoor is de toevoeging «die tevens verplicht is arbeid te verkrijgen en te aanvaarden (m.a.w. arbeidsplichtig is)», niet noodzakelijk. Hierdoor zou de bij nota van wijziging geschrapte arbeidsplicht voor de gecombineerde voorziening weer als voorwaarde worden gesteld.

Motie 90 lening en vergoedingfaciliteit ook benutten voor het volgen van MBO1- of MBO2-opleidingen.

In een motie (nr. 90) heeft het lid Lambrechts de regering verzocht de lening- en vergoedingfaciliteit ook te benutten voor het volgen van MBO1- of MBO2-opleidingen. In de motie wordt de regering verder verzocht te onderzoeken op welke wijze bewerkstelligd kan worden dat degenen die hun inburgeringsexamen met succes hebben afgerond alsnog verder

kunnen leren aan hun start/beroepskwalificatie. De motie is ook ondertekend door de leden Dijsselbloem, Sterk, Vergeer, Azough, Huizinga-Heringa en Van der Staaij. Hieronder wil ik graag mijn reactie op de motie toelichten.

In mijn brief van 27 juni aan de Tweede kamer heb ik de mogelijkheden om gebruik te maken van de lening- en vergoedingfaciliteit aanzienlijk verruimd. Ik heb aangegeven dat ik deze faciliteiten ook open zal stellen voor het behalen van examens op een hoger niveau dan vereist. Het gaat hierbij om de volgende niveaus:

- schriftelijk A2 voor oudkomers
- staatsexamen Programma I (B1) en Programma II (B2) voor oudkomers en nieuwkomers.

De door de regering voorgestelde regeling laat al toe dat een inburgeringsplichtige die een opleiding volgt op het niveau MBO1 of MBO2, daarnaast gebruik maakt van de lening en vergoedingsfaciliteit, voor zover die gebruikt worden voor onderwijs dat gericht is op het behalen van het inburgeringsexamen. Juist ook door het feit dat het inburgeringsexamen sterk gericht is op de toepassing van taal in praktijksituaties op het werk kan het volgen van een opleiding die daarop voorbereidt, ondersteunend werken aan het volgen van het beroepsonderwijs.

Overigens merk ik op dat er geen inburgeringsplicht bestaat als een opleiding MBO1 of MBO2 aansluitend op de leerplicht wordt gevolgd. In dit geval bestaat dan ook geen behoefte aan de lening en vergoeding voor een inburgeringscursus en -examen.

De lening- en vergoedingfaciliteit wordt dus niet opengesteld voor het financieren van de beroepsopleidingen MBO1 en MBO2 zelf. Dit zou immers betekenen dat inburgeringsplichtigen die een dergelijke opleiding volgen een extra studietoelage zouden krijgen op grond van de Wet inburgering. Een tegemoetkoming voor een opleiding op dit niveau valt buiten het doel van het wetsvoorstel inburgering. Overigens zijn hiervoor andere faciliteiten beschikbaar.

Daarnaast is in het tweede deel van de motie gevraagd welke doorstroommogelijkheden er zijn voor inburgeringsplichtigen om een startkwalificatie te behalen, nadat zij hun inburgering succesvol hebben afgerond. Een startkwalificatie is gedefinieerd als minimaal een diploma op havo, vwo of MBO2 niveau en heeft met name tot doel de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. Ik merk op, dat het kabinet nu al veel maatregelen neemt, die bevorderen dat laag opgeleiden, ook inburgeringsplichtigen die hun inburgeringsexamen hebben behaald, met behulp van de WEB-middelen kunnen doorstromen tot en met het niveau van de startkwalificatie. Daarvoor verwijs ik onder meer naar de nota «aanval op de uitval», die recentelijk door de Minister van OCW aan de Tweede Kamer is aangeboden. Bovendien is er momenteel al sprake van drempelloze toegang tot MBO1.

Daarnaast merk ik op dat in het voorgestelde inburgeringsstelsel in ruime mate elementen opgenomen zijn, die leiden tot een betere aansluiting tussen inburgering en voorbereiding op arbeidsmarktaandeelname. Ik noem de eindtermen van het inburgeringsexamen. Ik noem ook de mogelijkheden die ik geschapen heb voor het aanbieden van gecombineerde trajecten waarin reïntegratie en inburgering hand-in-hand gaan.

In mijn brief van 27 juni jl. en tijdens de mondelinge behandeling van het wetsvoorstel later die dag heb ik al aangegeven dat ik de lening- en vergoedingfaciliteit open zal stellen voor het behalen van examens op een hoger niveau dan vereist, en dat ik voor oudkomers die ook de schriftelijke taalvaardigheden op A2 niveau halen, een stimuleringsbijdrage beschik-

baar *zal* stellen. De uitwerking daarvan in het ontwerp-Besluit inburgering is reeds in voorbereiding. Het oordeel over het gewijzigde amendement nr. 96 van het lid Azough, dat strekt tot wijziging van het facultatieve karakter van de artikelen 14, vijfde lid, en 16, vierde lid, laat ik over aan de Kamer.

De gewijzigde amendementen nrs. 97 (trajectbegeleiding), 98 (kinderopvang) en 99 (inburgeringseis voor verblijfsvergunningen) van het lid Azough ontraad ik op de reeds bij de amendementen 61 en 62, respectievelijk 29 aangegeven gronden.

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
M. C. F. Verdonk